

Лепота Царице - Лепота Тишине

www.pravoslovo.net

Жена је рођена да рађа, духовно или телесно, и свако људско биће је њено чедо.

Богородица је архетип сваке људске душе која је створена да вечно рађа Бога у себи.

"Ево слушкиње Господње, нека ми буде по Твојој вољи", - речи Богородице Приснодјеве, Царице неба и земље, којим она одговара на Божји позив. То би уједно требало да буде одговор сваке људске душе, а тим пре жене, човечице, као основно начело њене природе. Служење је харизма жене, такође и дар утехе, радости и саможртвене љубави. Жена је рођена да рађа, духовно или телесно, и свако људско биће је њено чедо. Богородица је архетип сваке људске душе која је створена да вечно рађа Бога у себи. "Сва тајна васцеле Благовести је Богочовек" - речи су Аве Јустина. Овом тајном откривен је смисао земље и неба, света и човечанства.

Судбина света је у рукама две жене Еве и Свете Дјеве. Кроз прву је ушао у свет грех и смрт и ђаво, а кроз другу врлина, живот и Богочовек. Кроз прву туга и пропадљивост, кроз другу радост и обожење, и Црква јој са пуним правом кличе: "Ти си, Богомати, једина обновила природу и време". Богородица је прва доживела Спаситеља као спасење, као охристовљење и обожење. Урањајући у превелику тајну оваплоћења, многи од светих Отаца о Богомајци говоре као о најсветијем, најузвишенијем, најсавршенијем бићу после Бога у свим видљивим и невидљивим световима. Погружен у ту велику тајну Богооваплоћења, свети Симеон Нови Богослов каже: "Слушајући о овој тајни страшној ужасавај се, али прими реч о томе са вером и убеђењем. Тако да и ми зачнемо Њега, не телесно као Дјева, него духовно па, ипак суштаствено... Ми се у Сина Божјег облачимо благодаћу Духа Светога кога имамо у срцима својим, и када верујемо и када се кајемо скрушено зачињемо у срцима својим Бога Логоса."

Само тако постајемо чланови Цркве Божје у правом смислу речи и спасавамо се као сутелесници тела Христовог, тј. Цркве. Богородица као живи догмат, као заступница, треба да свакој жени буде путоказ и сигурни водич ка Новом Јерусалиму. Достојанство људске природе сачувно је у њеној боголикости. Данашњем обремененом човеку православни

---

* Рођена је 1962. г. у Сурдулици. Дипломирала психологију на универзитету у Скопљу. Тренутно је настојатељица манастира Благовести на острву Бешки на Скадарском језеру.

литургијски живот, а самим тим и евхаристијски поглед на свет, нуди се као једино сведочанство које пружа наду. У људском животу царује незнање, празнина. Истински одговор могуће је наћи само у Цркви Живога Бога. Са хришћанске тачке гледишта, мушкарци и жене имају исто достојанство, али свака природа има своју особеност која са своје стране одређује различитост њихових односа, њихов положај у друштву и улогу у животу.

Жена као девица, као мајка, монахиња, удовица, покајана грешница, носилац је хришћанске културе и морала и тиме спасава и чува свет, првенствено дајући своју душу кроз саможртвену љубав, смерност и кротост. Жена је призвана да остварује своје царско свештенство кроз своје сопствено биће и своју природу. То је њено харизматско призивање; њено служење није у функцији, него се односи на саму њену природу, а то је онтолошка и религијска категорија.

Кроз историју Цркве срећемо се са ликовима многих жена које су имале различите харизме. Обновљајући палу природу, Господ радикално обнавља улогу жене. Сусревши се са живим Богом, свако биће схвата да спољашње предности и врлине, спољашњи недостаци немају суштински значај у Царству Божјем. Човек и жена постају вредни по мери благодати којом просијавају.

Беседећи са женама Христос је разбио све табуе незнабожачких времена. Открио је како искрена може бити вера жене, и пламена њена љубав, и јака њена преданост свему светом и узвишеном.

Најочигледнији пример су мирносице које су остале поред крста онда када су се апостоли разбежали. У својој беседи о Самарјанки Јован Златоуст каже: "Жена је истог трена поверовала и показала се разумнија од Никодима, и не само разумнија него и храбрија јер је учинила апостолско дело и цео град окренула ка Господу."

Нежна женска природа била је нарочито пријемчива за веру која проповеда љубав, стрпљење, кротост. Јеванђеља су пуна таквих прича, почевши од исцељења Петрове таште, крвоточиве жене, Јаирове кћери, Хананејкине кћери, у којима Господ јасно показује дубину вере и истрајности код жене.

У причи о Марти и Марији Господ позива жену на узвишеније духовно служење, остављајући у други план бригу око домаћинства, наглашавајући да то није њен суштински позив. Заједно са апостолима њих две су биле удостојене да виде васкрсење Лазара и буду сведоци славе свог Учитеља, и постану образац истинске хришћанке, милостиве и верне до краја. Мирносице су се прве удостојиле да виде васкрслог Господа и да то објаве апостолима. Христос је са жене скинуо печат срама посведочивши њену духовну снагу и квалитете који не заостају пред мушким.

Дарови Светог Духа предају се свима без обзира на пол и звање (с пророцима Новог Завета упоредо срећемо и кћери ђакона Филипа).

У време ширења јеванђелске проповеди апостолу Павлу су помагале многе жене. Лидија, продавачица порфире, уз чију је помоћ основана прва заједница хришћана у Грчкој. Прискила која је помагала ширење вере у Коринту; њу истиче нарочито апостол Тимотеј и тим поводом расуђује св. Јован Златоуст овако: "Жене се нису бринуле о истим проблемима о којима брину данашње жене: како да обуку предивну одећу, да украсе лице своје умивајући и мажући се, мучећи своје мужеве да им купе скупе хаљине, и све што се односи на смешну раскош... Оне су оставиле светску таштину и стало им је само до једног - како да постану помоћнице Апостола и да учествују у њиховој заједничкој молитви."

Не можемо а да не поменемо свету Теклу, првомученицу и равноапостолну, која је проповедала у Иконији и Селевкији. Захваљујући Прискили, жени сенатора Пудена, ап. Петар је крстио целу њену породицу, а њене кћери одрекавши се брака, дале су своје куће за крштавање и обучавање катихумена. Епископ Пије осветио је ову кућу и направио крстионицу, и до данашњег дана је сачувана ова древна црква под именом свете Пудентиане у Риму.

Ширењу јеванђелске проповеди много је допринела Јелена, мајка императора Константина. Св. Нина је ширила светлост Христовог учења у Грузији, Олга у Русији. Многи Оци Цркве били су помагани на различите начине. Позната су имена ђакониса од којих ћемо поменути Олимпијаду која је своје богатство делила ближњима, и помагала св. Григорију Богослову, св. Јовану Златоустом, св. Амфилохију Иконијском, Епифанију Кипарском, Петру Севастијском. Удовица, а као целомудрена налик оним мудрим дјевама које су сачувале уље у својим кандилима, сврстана у ред девственица од св. Јована Златоустог. Затим, Фива ђакониса Кенхриејске цркве које је, између осталог, однела Римљанима посланицу св. ап. Павла. У време прогона светих икона многе жене посведочиле су верност Господу.

Не можемо да заобиђемо ни предивне ликове жена из наше историје: Милицу потоњу монахињу Евгенију, Ангелину, Анастасију, Јефимију, Јелену Анжујску, и безброј знаних и незнаних мученица. У Русији Јелисавету Фјодоровну и њену Марто-Маријину обитељ, кнегињу Ефросинију, супругу св. књаза Димитрија Донског, Ефросинију Полоцку...

Свака жена би требало да ради на свом образовању и стицању праве вере. Да сама живи Христом и мирише Христом. Да уз помоћ светих врлина и светих тајни победи и уништи старог човека и постане храм Духа Светог. Тај хришћански максимализам је потребан како мајци тако и монахињи, јер смо све једнако позване на подвиг и исповедање вере у Христа распетог и васкрслог. Живот нам је и дат да бисмо се уподобиле Христу и заживеле овде и сада Небом. У свом избору по богоданој слободи свака жена може изабрати да буде монахиња - Христова невеста, или невеста неког човека. Свака је позвана да на специфичан начин чува своју

целомудреност, ђутљивим крстоношењем. Вечно удубљена у речи Богомајке "да буде воља Твоја", да никада своју вољу не поставља као мерило свега, већ вољу Божју и вољу ближњих. Преко христоликог смирења и удата и девственица постаје живи орган Христове Цркве. Осетивши у себи дисање Духа Светог, све дилеме о равноправности нестају, јер свако упознаје своје царско достојанство, и на свако људско биће гледа као на свог бесмртног брата.

Улога жене у данашње време, када влада потрошачки менталитет који човека претвара у ствар и лишава сваког достојанства, веома је важна. Васпитати своје дете, усадити у њега праве критеријуме и вредности, не дозволити похотљив однос према стварима, развити стид у односу на све што је лоше, формирати морал и улити га свакој врлини, значи формирати карактер, и подједнако је важно као и управљати државом. Мајка духовна или телесна то постиже првенствено кроз саможртвену љубав као мајке, домаћице која брине о топлини дома и спољашњој и унутрашњој атмосфери. Учинити кућу своју радионицом мира и оазом радости, учити децу молитви и посту, редовно их причешћивати, исто је што и зидати и градити велелепне храмове.

Жена поседује духовне квалитете такве врсте који су хармонични са дечјом природом, и није случајно мајци поверено васпитање детета. Само свете мајке рађају свете људе. Сетимо се Ноне која је свог мужа привела Христу који је постао епископ, иначе мајке св. Григорија Богослова. Затим, Монике која је сузама измолила од Господа повратак њеног заблуделог Августина или св. Емилије, мајке св. Василија, св. Григорија Ниског, и Павле Севастијске и св. Макрине.

А за оне који немају децу Црква је оставила простор да васпитавају туђу децу, да дају уточиште сирочићима, да помажу болеснима, и многе друге делатности.

Монахиње, као оне које су рањене љубављу Господњом, непрестано би требало да се уграђују у тело живе Цркве и да то буде њихова најгласнија реч. Свака по свом дару да служи Богу, а првенствено да се одриче своје воље ради побеђивања самољубља и свега што из њега произлази, и постала дом Слова и причасна слави Господњој.

Пагански дух пролазности који се клања идолу телесне лепоте и дух блуда присутан је на свим нивоима друштва; псевдокултура шунда и кича понуђена младим девојкама кроз лик фолк певачица пре или касније од девице ствара велику блудницу апокалипсе. Феминистичке тежње представљају изневеравање самог бића жене и њеног есхатолошког призивања. Жене у Цркви нису позване да проповедају, не зато што нису способне за то, него што тиме нарушавају саму своју природу и чине оно што им није својствено. Сама проповед води жену да изађе из оквира своје смерности, и она самим тим губи своју велику и улогу и утицај и не може да друге учи добру. Праобраз служења у Цркви представља пророчица

Ана која дању и ноћу служи храму молитвом и постом, и сама говори, али ван храма, припремајући тле за будућег Господа. Не следи из овога да жена буде издвојена из јавног живота, већ да њена делатност буде у складу са њеним суштинским врлинама.

Жена је позвана на љубав саможртвену и само тако може спасити себе, породицу и друштво.

То је она истинска лепота којом она може и треба да заблиста.

Лепота која спасава свет, али не било која, већ лепота Светог Духа и лепота Жене обучене у Сунце - Лепота Царице Тишине.

Улога и место интелектуалаца, лаика и жене у Цркви
Православни пастирски центар, 2006. г
www.pravoslovo.net